

KONWENCJA**o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,
otwarta do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku****PREAMBUŁA**

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą,

ZDECYDOWANE kontynuować prace w dziedzinie prawa prywatnego międzynarodowego w zakresie ujednoczenia przepisów prawnych, które zostały wprowadzone w ramach Wspólnoty, w szczególności w dziedzinie jurysdykcji i wykonywania orzeczeń sądowych,

PRAGNĄC ustanowienia jednolitych reguł określania prawa właściwego dla zobowiązań umownych,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I**ZAKRES ZASTOSOWANIA***Artykuł 1***Zakres zastosowania**

1. Przepisy niniejszej Konwencji stosuje się do zobowiązań umownych w stanach faktycznych, które wykazują związek z prawem różnych państw.
2. Nie mają one zastosowania do:
 - a) stanu cywilnego oraz zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych osób fizycznych, z zastrzeżeniem artykułu 11;
 - b) zobowiązań umownych, dotyczących:
 - testamentów i dziedziczenia,
 - majątkowych stosunków małżeńskich,
 - praw i obowiązków wynikających ze stosunków rodzinnych, pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa, włącznie ze zobowiązaniami alimentacyjnymi wobec dzieci pozamałżeńskich;
 - c) zobowiązań z weksli, czeków, weksli własnych oraz innych przenoszalnych papierów wartościowych w zakresie, w jakim zobowiązania z tych innych papierów wartościowych wynikają z ich przenoszalności;
 - d) zapisów na sąd polubowny i umów o właściwość sądu;

- e) kwestii z zakresu prawa spółek, stowarzyszeń i osób prawnych, takich jak na przykład utworzenie, zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych, wewnętrzny ustrój i rozwiązanie spółek, stowarzyszeń i osób prawnych oraz ustawa osobista odpowiedzialność wspólników i organów za długi spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej;
 - f) kwestii, czy przedstawiciel może wobec osób trzecich zaciągać zobowiązania w imieniu osoby przez siebie reprezentowanej lub czy organ spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej może wobec osób trzecich zaciągać zobowiązania w imieniu tej spółki, tego stowarzyszenia lub tej osoby prawnej;
 - g) tworzenia „trustów” oraz powstałych przez to stosunków prawnych pomiędzy założycielami, powiernikami a beneficjentami;
 - h) dowodów i postępowania, z zastrzeżeniem artykułu 14.
3. Przepisów niniejszej Konwencji nie stosuje się do umów ubezpieczenia, pokrywających ryzyko zlokalizowane na terytoriach Państw Członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. W celu stwierdzenia, czy ryzyko jest zlokalizowane na powyższych terytoriach, sąd stosuje swoje prawo krajowe.
 4. Ustępu 3 nie stosuje się do umów reasekuracyjnych.

*Artykuł 2***Stosowanie prawa państw niebędących Stronami**

Prawo wskazane przez niniejszą Konwencję stosuje się także wówczas, gdy nie jest to prawo Umawiającego się Państwa.

TYTUŁ II

PRZEPISY JEDNOLITE

Artykuł 3

Swoboda wyboru prawa

1. Umowa podlega prawu wybranemu przez strony. Wybór prawa powinien być wyraźny lub w sposób dostatecznie pewny wynikać z postanowień umowy lub okoliczności sprawy. Strony mogą dokonać wyboru prawa dla całej umowy lub tylko dla jej części.

2. Strony mogą w każdym czasie umówić się, że umowa podlega prawu innemu niż to, które dla tej umowy było uprzednio właściwe na podstawie wcześniejszego wyboru prawa dokonanego zgodnie z niniejszym artykułem bądź na podstawie innych przepisów niniejszej Konwencji. Zmiana określenia prawa właściwego dokonana przez strony po zawarciu umowy nie narusza ważności umowy ze względu na formę w rozumieniu artykułu 9 ani praw osób trzecich.

3. Jeżeli wszystkie inne elementy stanu faktycznego w czasie dokonywania wyboru prawa właściwego są zlokalizowane w jednym i tym samym państwie, to wybór przez strony prawa obcego – niezależnie od tego, czy został on uzupełniony umową o właściwość obcego sądu – nie narusza przepisów, których zgodnie z prawem tego państwa nie można w drodze umowy wyłączyć, dalej zwanych „przepisami bezwzględnie obowiązującymi”.

4. Do oceny istnienia i ważności porozumienia stron w przedmiocie prawa właściwego stosuje się artykuły 8, 9 i 11.

Artykuł 4

Prawo właściwe w razie braku wyboru prawa

1. Jeżeli wybór prawa właściwego dla umowy zgodnie z artykułem 3 nie został dokonany, umowa podlega prawu państwa, z którym wykazuje ona najściślejszy związek. Jeżeli jednak część umowy, która da się oddzielić od reszty, wykazuje ściślejszy związek z innym państwem, wówczas do tej części można zastosować w drodze wyjątku prawo tego innego państwa.

2. Z zastrzeżeniem ustępu 5 domniemywa się, że umowa wykazuje najściślejszy związek z tym państwem, w którym strona, na której spoczywa obowiązek spełnienia świadczenia charakterystycznego, w chwili zawarcia umowy ma miejsce zwykłego pobytu lub w przypadku spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej, siedzibę zarządu. Jeżeli jednak umowa została zawarta w ramach działalności zawodowej lub gospodarczej tej strony, domniemywa się, że umowa wykazuje najściślejszy związek z państwem, w którym znajduje się jej główne przedsiębiorstwo, lub – jeżeli zgodnie z umową świadczenie ma być spełnione przez inne przedsiębiorstwo niż główne – z państwem, w którym znajduje się to inne przedsiębiorstwo.

3. Bez względu na ustęp 2, o ile przedmiotem umowy jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, domniemywa się, że umowa wykazuje najściślejszy związek z tym państwem, w którym nieruchomość jest położona.

4. Domniemanie, o którym mowa w ustępie 2, nie stosuje się do umów przewozu towarów. W przypadku takich umów domniemywa się, że wykazują one najściślejszy związek z tym państwem, w którym w chwili zawierania umowy przewoźnik miał swoje główne przedsiębiorstwo, o ile w państwie tym znajduje się także miejsce załadunku i miejsce rozładunku albo główne przedsiębiorstwo nadawcy. Na potrzeby stosowania niniejszego ustępu za umowy przewozu towarów uznaje się także umowy czarterowe na jeden rejs i inne umowy, które służą przede wszystkim przewozowi towarów.

5. Przepisu ustępu 2 nie stosuje się, jeżeli świadczenie charakterystyczne jest niemożliwe do ustalenia. Domniemanie, o którym mowa w ustępach 2, 3 i 4, nie mają zastosowania, jeżeli z całokształtu okoliczności wynika, że umowa wykazuje ściślejszy związek z innym państwem.

Artykuł 5

Umowy konsumenckie

1. Niniejszy artykuł stosuje się do umów, których przedmiotem jest dostarczenie rzeczy ruchomych lub świadczenie usług na rzecz osoby, „konsumenta”, w celu, który nie może być uznany za związany z jej działalnością zawodową lub gospodarczą, jak również umów dotyczących finansowania takiej działalności.

2. Bez względu na artykuł 3, wybór prawa właściwego przez strony nie może prowadzić do pozbawienia konsumenta ochrony przysługującej mu na podstawie przepisów bezwzględnie obowiązujących w państwie, w którym ma on miejsce zwykłego pobytu,

— jeżeli w państwie tym zawarcie umowy zostało poprzedzone specjalnie uczynioną propozycją lub reklamą i konsument dokonał czynności, które w tym państwie są niezbędne do zawarcia umowy,

albo

— jeżeli kontrahent konsumenta lub przedstawiciel kontrahenta otrzymał w tym państwie zamówienie konsumenta,

albo

— jeżeli umowa dotyczy sprzedaży towarów, a konsument wyjechał z tego państwa za granicę i tam złożył zamówienie, o ile wyjazd konsumenta został zorganizowany przez kontrahenta w celu nakłonienia konsumenta do zawarcia umowy.

3. Bez względu na artykuł 4 i w razie braku wyboru prawa właściwego zgodnie z artykułem 3, do umów zawartych w okolicznościach, o których mowa w ustępie 2, stosuje się prawo państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu.

4. Niniejszego artykułu nie stosuje się do:

a) umów przewozu;

b) umów o świadczenie usług, jeżeli usługi należne konsumentowi muszą być świadczone wyłącznie w innym państwie niż państwo, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu.

5. Bez względu na ustęp 4, niniejszy artykuł ma zastosowanie do umów o podróż obejmujących kombinowane świadczenia przewozowe i zakwaterowania za wspólną cenę.

Artykuł 6

Indywidualne umowy o pracę

1. Bez względu na artykuł 3, w umowach o pracę wybór prawa dokonany przez strony nie może prowadzić do pozbawienia pracownika ochrony, która przysługuje mu na podstawie bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa, które miałyby zastosowanie zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu w przypadku braku wyboru prawa.

2. Bez względu na artykuł 4 i w przypadku braku wyboru prawa zgodnie z artykułem 3, do umów o pracę stosuje się:

a) prawo państwa, w którym pracownik zazwyczaj świadczy pracę w wykonaniu umowy, i to nawet wówczas, gdy jest tymczasowo oddelegowany do innego państwa;

albo

b) prawo państwa, w którym znajduje się przedsiębiorstwo, w którym pracownik został zatrudniony, jeżeli zazwyczaj nie świadczy on pracy w jednym i tym samym państwie;

chyba że z całokształtu okoliczności wynika, że umowa o pracę wykazuje ściślejszy związek z innym państwem; w takim przypadku stosuje się prawo tego innego państwa.

Artykuł 7

Przepisy wymuszające swoje zastosowanie

1. Przy stosowaniu prawa określonego państwa na mocy niniejszej Konwencji można przyznać skuteczność przepisom prawa innego państwa, z którym stan faktyczny sprawy wykazuje ścisły związek, o ile przepisy te zgodnie z prawem tego innego państwa mają zastosowanie, bez względu na to, jakiemu prawu podlega umowa. Przy podejmowaniu decyzji, czy przyznać skuteczność tym bezwzględnie obowiązującym przepisom prawa, należy brać pod uwagę ich charakter i przedmiot, a także skutki, które wystąpiłyby w przypadku ich zastosowania lub niezastosowania.

2. Niniejsza Konwencja nie narusza stosowania przepisów prawa państwa sądu orzekającego, które w odniesieniu do danego stanu faktycznego wymuszają swoje zastosowanie, bez względu na to, jakie prawo ma zastosowanie do umowy.

Artykuł 8

Istnienie i ważność materialna

1. Istnienie i ważność umowy lub jednego z jej postanowień ocenia się według prawa, które zgodnie z niniejszą Konwencją byłoby właściwe, gdyby umowa lub jej postanowienie były ważne.

2. Jeżeli jednak z okoliczności sprawy wynika, że nie byłoby uzasadnione dokonywanie oceny skutków zachowania się jednej ze stron według prawa określonego zgodnie z ustępem 1, strona ta w celu ustalenia, że nie wyraziła zgody na zawarcie umowy, może powołać się na prawo państwa swojego miejsca zwykłego pobytu.

Artykuł 9

Forma

1. Umowa zawarta między osobami, które znajdują się w tym samym państwie, jest ważna ze względu na formę, jeżeli spełnia wymogi dotyczące formy określone przez prawo właściwe dla umowy według niniejszej Konwencji lub przez prawo państwa, w którym umowa została zawarta.

2. Umowa zawarta między osobami, które znajdują się w różnych państwach, jest ważna, ze względu na formę, jeżeli spełnia wymogi co do formy określone przez prawo właściwe dla umowy według niniejszej Konwencji lub przez prawo jednego z tych państw.

3. Jeżeli umowa została zawarta przez przedstawiciela, przy stosowaniu ustępów 1 i 2 bierze się pod uwagę państwo, w którym znajduje się przedstawiciel w chwili zawarcia umowy.

4. Jednostronna czynność prawna, która odnosi się do umowy już zawartej albo umowy, która ma być zawarta, jest ważna ze względu na formę, jeżeli spełnione są wymogi co do formy określone w prawie, które zgodnie z niniejszą Konwencją jest lub byłoby właściwe dla umowy, albo wymogi co do formy określone w prawie państwa, w którym ta czynność prawna została dokonana.

5. Ustępów 1–4 nie stosuje się do umów, do których zastosowanie ma artykuł 5 i które zostały zawarte w okolicznościach, o których mowa w artykule 5 ustęp 2. Do formy tych umów stosuje się prawo państwa, w którym konsument ma miejsce zwykłego pobytu.

6. Niezależnie od ustępów 1–4 niniejszego artykułu umowy, których przedmiotem jest prawo rzeczowe na nieruchomości lub prawo do korzystania z nieruchomości, należy oceniać na podstawie bezwzględnie obowiązujących przepisów dotyczących formy tego państwa, w którym nieruchomość jest położona, o ile przepisy te, zgodnie z prawem tego państwa, stosuje się bez względu na miejsce zawarcia umowy i prawo dla tej umowy właściwe.

Artykuł 10

Zakres obowiązywania prawa właściwego dla umowy

1. Prawo właściwe dla umowy na podstawie artykułu 3–6 i artykułu 12 niniejszej Konwencji ma zastosowanie w szczególności do:

- a) jej wykładni;
- b) wykonywania wynikających z niej zobowiązań;
- c) skutków całkowitego lub częściowego niewykonania tych zobowiązań, łącznie z określeniem wysokości szkody, w zakresie, w jakim rozstrzygają o tym przepisy prawa oraz w granicach uprawnień przyznanych sądowi przez prawo procesowe;
- d) różnych sposobów wygaśnięcia zobowiązań oraz przedawnienia i utraty praw wynikającej z upływu terminów;
- e) skutków nieważności umowy.

2. W odniesieniu do sposobu wykonania oraz środków, które może podjąć wierzyciel w przypadku nienależytego wykonania, bierze się pod uwagę prawo państwa, w którym następuje wykonanie.

Artykuł 11

Brak zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych

W przypadku umowy zawartej między osobami, które znajdują się w tym samym państwie, osoba fizyczna, która miałaby zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych na podstawie prawa tego państwa, może powołać się na brak zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych wynikający z prawa innego państwa jedynie wówczas, gdy w chwili zawierania umowy druga strona umowy wiedziała o tym braku lub nie wiedziała o nim z powodu niedbalstwa.

Artykuł 12

Przelew wierzytelności

1. Dla wzajemnych zobowiązań cedenta i cesjonariusza wierzytelności właściwe jest prawo, które zgodnie z niniejszą Konwencją ma zastosowanie do zawartej pomiędzy nimi umowy.

2. Prawo, któremu podlega przeniesiona wierzytelność, rozstrzyga o jej zbywalności, stosunku pomiędzy cesjonariuszem a dłużnikiem, przesłankach skuteczności przelewu wobec dłużnika oraz zwalniającym skutku świadczenia przez dłużnika.

Artykuł 13

Przejęcie wierzytelności z mocy prawa

1. Jeżeli określonej osobie, „wierzycielowi”, przysługuje wierzytelność z umowy od innej osoby, „dłużnika”, a osoba trzecia jest zobowiązana do zaspokojenia wierzyciela lub zaspokaja go w wykonaniu tego zobowiązania, to prawo właściwe dla zobowiązania osoby trzeciej określa, czy osoba trzecia może dochodzić należności wierzyciela od dłużnika w całości lub w części zgodnie z prawem właściwym dla stosunków między wierzycielem a dłużnikiem.

2. Przepis powyższy ma zastosowanie także wówczas, gdy kilka osób jest zobowiązanych do zaspokojenia tej samej wierzytelności umownej, a wierzyciel został zaspokojony przez jedną z tych osób.

Artykuł 14

Dowody

1. Prawo właściwe dla umowy zgodnie z niniejszą Konwencją stosuje się w takim zakresie, w jakim ustanawia ono w odniesieniu do zobowiązań umownych domniemanie prawne lub określa rozkład ciężaru dowodu.

2. Dowód czynności prawnej może być przeprowadzony wszelkimi środkami dopuszczalnymi zgodnie z prawem sądu lub zgodnie z jednym z praw wskazanych w artykule 9, według którego czynność prawna jest ważna co do formy, o ile dowód można przeprowadzić w ten sposób przed sądem orzekającym.

Artykuł 15

Wyłączenie odesłania

Za prawo właściwe danego państwa w rozumieniu niniejszej Konwencji uważa się normy prawne obowiązujące w tym państwie z wyłączeniem norm prawa prywatnego międzynarodowego.

Artykuł 16

Porządek publiczny

Zastosowania normy prawa wskazanego przez niniejszą Konwencję można odmówić jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie w sposób oczywisty byłoby nie do pogodzenia z porządkiem publicznym państwa sądu orzekającego.

Artykuł 17

Wyłączenie działania wstecznego

Niniejszą Konwencję stosuje się w Umawiającym się Państwie do umów, które zostały zawarte po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tego Umawiającego się Państwa.

Artykuł 18

Jednolita wykładnia

Przy dokonywaniu wykładni i stosowaniu powyższych jednolitych przepisów bierze się pod uwagę ich międzynarodowy charakter oraz potrzebę osiągnięcia jednolitości wykładni i stosowania tych przepisów.

Artykuł 19

Państwa nieposiadające jednolitego systemu prawnego

1. Jeżeli państwo składa się z kilku jednostek terytorialnych, z których każda posiada własne normy prawne dotyczące zobowiązań umownych, wówczas dla określenia prawa właściwego na podstawie niniejszej Konwencji każda z tych jednostek terytorialnych uznawana jest za państwo.

2. Państwo, w którym różne jednostki terytorialne mają własne normy prawne dotyczące zobowiązań umownych, nie jest zobowiązane do stosowania niniejszej Konwencji do kolizji praw występującej wyłącznie między porządkami prawnymi takich jednostek terytorialnych.

Artykuł 20

Pierwszeństwo prawa wspólnotowego

Niniejsza Konwencja nie uchybia stosowaniu norm kolizyjnych dla zobowiązań umownych w kwestiach szczególnych, które są lub będą zawarte w aktach prawnych Wspólnot Europejskich lub w wydanych w wykonaniu takich aktów zharmonizowanych przepisach prawa krajowego.

Artykuł 21

Stosunek do innych konwencji

Niniejsza Konwencja nie uchybia stosowaniu konwencji międzynarodowych, których stronami są lub staną się Umawiające się Państwa.

Artykuł 22

Zastrzeżenia

1. Każde Umawiające się Państwo może, w czasie podpisywania, ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, zastrzec sobie prawo niestosowania:

- a) artykułu 7 ustęp 1;
- b) artykułu 10 ustęp 1 litera e).

2. Każde Umawiające się Państwo może również, składając zawiadomienie o rozszerzeniu zakresu zastosowania Konwencji zgodnie z artykułem 27 ustęp 2, złożyć jedno lub więcej zastrzeżeń, ze skutkiem ograniczonym do wszystkich lub niektórych terytoriów objętych tym rozszerzeniem.

3. Każde Umawiające się Państwo może w każdym czasie wycofać zastrzeżenie, które złożyło; zastrzeżenie traci moc pierwszego dnia trzeciego miesiąca kalendarzowego następującego po zawiadomieniu o wycofaniu.

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 23

1. Jeśli po wejściu w życie niniejszej Konwencji, w odniesieniu do określonego Umawiającego się Państwa, państwo to zamierza przyjąć nową normę kolizyjną dla określonej kategorii umów, należącej do zakresu zastosowania niniejszej Konwencji, zawiadomi o swoim zamiarze inne Państwa Sygnatariuszy za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich.

2. Każde Państwo Sygnatariusz może w ciągu sześciu miesięcy od daty zawiadomienia Sekretarza Generalnego zażądać od niego zwołania konsultacji między Państwami Sygnatariuszami w celu osiągnięcia porozumienia.

3. Jeżeli żadne z Państw Sygnatariuszy nie zażąda konsultacji w tym terminie lub jeśli w ciągu dwóch lat następujących po zawiadomieniu Sekretarza Generalnego nie zostanie w wyniku konsultacji osiągnięte porozumienie, zainteresowane Umawiające się Państwo może zmienić swoje prawo. Państwo to poinformuje o podjętych przez siebie działaniach inne Państwa Sygnatariuszy za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich.

Artykuł 24

1. Jeżeli po wejściu w życie niniejszej Konwencji, w odniesieniu do Umawiającego się Państwa, państwo to będzie chciało stać się stroną konwencji wielostronnej, której głównym lub jednym z głównych celów jest ustanowienie norm prawa prywatnego międzynarodowego dotyczących jakichkolwiek spraw regulowanych niniejszą Konwencją, stosuje się w takim przypadku procedurę określoną w artykule 23. Jednakże okres dwóch lat, o którym mowa w ustępie 3 powyższego artykułu, skraca się do jednego roku.

2. Procedura, o której mowa w poprzednim ustępie, nie jest wymagana, jeżeli jedno z Umawiających się Państw lub jedna ze Wspólnot Europejskich jest już stroną konwencji wielostronnej lub jeżeli celem konwencji jest rewizja konwencji, której zainteresowane państwo jest już stroną, lub jeżeli jest to konwencja zawarta w ramach Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie.

Artykuł 25

Jeżeli Umawiające się Państwo uzna, że stopień ujednolicenia osiągnięty przez niniejszą Konwencją jest zagrożony zawarciem umów nieobjętych artykułem 24 ustęp 1, państwo to może zażądać od Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich zwołania konsultacji między Państwami Sygnatariuszami niniejszej Konwencji.

Artykuł 26

Każde Umawiające się Państwo może zażądać rewizji niniejszej Konwencji. W takim przypadku Przewodniczący Rady Wspólnot Europejskich zwołuje konferencję w sprawie rewizji Konwencji.

Artykuł 27

1. Niniejsza Konwencja stosuje się do europejskich terytoriów Umawiających się Państw, wraz z Grenlandią, i do całego terytorium Republiki Francuskiej.

2. Bez względu na ustęp 1:

- a) niniejsza Konwencja nie stosuje się do Wysp Owczych, chyba że Królestwo Danii złoży przeciwne oświadczenie;
- b) niniejsza Konwencja nie stosuje się do jakiegokolwiek europejskiego terytorium znajdującego się poza Zjednoczonym Królestwem, za którego stosunki zewnętrzne odpowiada Zjednoczone Królestwo, chyba że Zjednoczone Królestwo złoży przeciwne oświadczenie w odniesieniu do któregoś z tych terytoriów;
- c) niniejsza Konwencja stosuje się do Antyli Holenderskich, o ile Królestwo Niderlandów złoży oświadczenie w tym przedmiocie.

3. Oświadczenia powyższe mogą zostać złożone w dowolnym czasie poprzez notyfikowanie ich Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.

4. Postępowania wszczęte w Zjednoczonym Królestwie na skutek odwołań od orzeczeń sądów na jednym z terytoriów wskazanych w ustępie 2 litera b) będą traktowane jako postępowania przed tymi sądami.

Artykuł 28

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu dla Państw Stron Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą od dnia 19 czerwca 1980 roku.

2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.

Artykuł 29

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu siódmego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

2. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie w odniesieniu do każdego Państwa Sygnatariusza, które ją ratyfikuje, przyjmie lub zatwierdzi w późniejszym czasie, pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 30

1. Niniejsza Konwencja obowiązuje przez okres 10 lat od dnia jej wejścia w życie zgodnie z artykułem 29 ustęp 1, także w państwach, w odniesieniu do których wejdzie ona w życie z późniejszą datą.

2. Jeżeli niniejsza Konwencja nie zostanie wypowiedziana, jej obowiązywanie ulega milczącemu przedłużeniu każdorazowo o pięć lat.

3. Umawiające się Państwo, które zamierza wypowiedzieć Konwencję, powinno zawiadomić o powyższym, nie później niż na sześć miesięcy przed upływem odpowiednio okresu 10 lat lub pięciu lat, Sekretarza Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Wypowiedzenie może być ograniczone do jakiegokolwiek terytorium, na które Konwencja została rozszerzona na mocy oświadczenia zgodnie z artykułem 27 ustęp 2.

4. Wypowiedzenie wchodzi w życie jedynie w stosunku do Państwa, które je notyfikowało. Konwencja pozostaje w mocy między wszystkimi innymi Umawiającymi się Państwami.

Artykuł 31

Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich informuje Państwa-Strony Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą o:

- a) złożonych podpisach;
- b) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- c) dacie wejścia w życie niniejszej Konwencji;
- d) zawiadomieniach dokonanych zgodnie z artykułami 23, 24, 25, 26, 27 i 30;
- e) zastrzeżeniach i wycofaniu zastrzeżeń, o których mowa w artykule 22.

Artykuł 32

Protokół załączony do niniejszej Konwencji stanowi jej integralną część.

Artykuł 33

Niniejsza Konwencja, sporządzona w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne, zostanie złożona w archiwach Sekretariatu Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekaze uwierzytelnioną kopię Konwencji rządowi każdego Państwa Sygnatariusza.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszą Konwencją.

Sporządzono w Rzymie, dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.

[Podpisy pełnomocników]

PROTOKÓŁ

Wysokie Umawiające się Strony uzgodniły następujące postanowienie, które dodaje się do Konwencji jako Załącznik:

„Bez względu na postanowienia Konwencji, Dania może utrzymać krajowe przepisy artykułu 169 Solov (prawo morskie), dotyczące prawa właściwego dla spraw związanych z przewozem towarów drogą morską oraz może zmienić powyższe przepisy bez stosowania procedury przewidzianej w artykule 23 Konwencji.”

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.

Sporządzono w Rzymie, dnia dziewiętnastego czerwca tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.

[Podpisy pełnomocników]

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE

Rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

podpisując Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,

dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego stosowania niniejszej Konwencji,

chcąc zapobiec temu, aby różnice w wykładni Konwencji nie miały negatywnego wpływu na jej ujednocwiający charakter,

deklarują swoją gotowość do:

1. rozważenia możliwości przyznania jurysdykcji w niektórych sprawach Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich oraz, o ile to konieczne, wynegocjowania umowy w tym celu;
2. organizowania w regularnych odstępach czasu spotkań swoich przedstawicieli.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

[Podpisy pełnomocników]

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE

Podpisując Konwencję o prawie właściwym dla zobowiązań umownych rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

- I. mając na celu uniknięcie w możliwie najszerszym zakresie rozproszenia norm kolizyjnych pomiędzy liczne akty prawne oraz różnic między powyższymi normami, wyrażają życzenie, aby instytucje Wspólnot Europejskich, wykonując swoje uprawnienia wynikające z Traktatów, na mocy których zostały utworzone, o ile powstanie taka potrzeba, dążyły do przyjmowania norm kolizyjnych, które będą, tak dalece jak to możliwe, zgodne z normami niniejszej Konwencji;
- II. deklarują wolę, od daty podpisania niniejszej Konwencji do czasu związania się artykułem 24, wzajemnego konsultowania się, w przypadku gdy jedno z Państw Sygnatariuszy wyrazi swój zamiar stania się stroną jakiegokolwiek konwencji, do której miałyby zastosowanie procedura określona w artykule 24;
- III. uwzględniając wkład Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych w ujednoczenie norm kolizyjnych w ramach Wspólnot Europejskich, wyrażają opinię, że każde Państwo, które stanie się członkiem Wspólnot Europejskich powinno przystąpić do niniejszej Konwencji.

PIERWSZY PROTOKÓŁ

w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ,

UWZGLĘDNIAJĄC wspólne oświadczenie załączone do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku,

ZDECYDOWAŁY przyjąć Protokół przyznający jurysdykcję Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich do dokonywania wykładni powyższej Konwencji, i w tym celu wyznaczyły swoich pełnomocników:

[Pełnomocnicy wyznaczeni przez Państwa Członkowskie]

KTÓRZY, zebrawszy się w Radzie Wspólnot Europejskich i wymieniwszy się posiadаныmi pełnomocnictwami, które zostały uznane za odpowiednie oraz sporządzone w należytej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich posiada jurysdykcję do dokonywania wykładni:

- a) Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku, zwanej dalej „Konwencją rzymską”;
- b) Konwencji o przystąpieniu do Konwencji rzymskiej przez państwa, które stały się członkami Wspólnot Europejskich po jej otwarciu do podpisu;
- c) niniejszego Protokołu.

Artykuł 2

Każdy z niżej wymienionych sądów może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia wstępnego w przedmiocie zagadnienia, które powstało w rozpoznawanej przez niego sprawie i które dotyczy wykładni postanowień zawartych w aktach, o których mowa w artykule 1, jeżeli sąd ten uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna dla wydania wyroku:

- a) — w Belgii:
„la Cour de cassation” („het Hof van Cassatie”) i „le Conseil d’État” („de Raad van State”),
- w Danii:
„Højesteret”,
- w Republice Federalnej Niemiec:
„die obersten Gerichtshöfe des Bundes”,
- w Grecji:
„Τα ανώτατα Δικαστήρια”
- w Hiszpanii:
„el Tribunal Supremo”,

- we Francji:
„la Cour de cassation” i „le Conseil d’État”,
- w Irlandii:
„the Supreme Court”,
- we Włoszech:
„la Corte suprema di cassazione” i „il Consiglio di Stato”,
- w Luksemburgu:
„la Cour Supérieure de Justice”, orzekający jako „Cour de cassation”,
- w Niderlandach:
„de Hoge Raad”,
- w Portugalii:
„o Supremo Tribunal de Justiça” i „o Supremo Tribunal Administrativo”,
- w Zjednoczonym Królestwie:
„the Haus of Lords” i inne sądy, od wyroków których nie przysługuje środek odwoławczy;
- b) sądy Umawiających się Państw, działające jako sądy odwoławcze.

Artykuł 3

1. Właściwy organ Umawiającego się Państwa może zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w przedmiocie wykładni postanowień zawartych w aktach wymienionych w artykule 1, jeśli wyroki wydawane przez sądy tego państwa pozostają w sprzeczności z wykładnią dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości albo przyjętą w wyroku jednego z sądów innego Umawiającego się Państwa, o których mowa w artykule 2. Postanowienia niniejszego ustępu stosuje się tylko do wyroków, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej.

2. Wykładnia dokonana przez Trybunał Sprawiedliwości w odpowiedzi na taki wniosek pozostaje bez wpływu na wyroki, z powodu których skierowany został wniosek o wykładnię.

3. Prokuratorzy generalni przy sądach kasacyjnych Umawiających się Państw lub inne organy wyznaczone przez Umawiające się Państwa są uprawnione do występowania z wnioskiem do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w przedmiocie wykładni zgodnie z ustępem 1.

4. Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości notyfikuje o wniosku Umawiającym się Państwom, Komisji oraz Radzie Wspólnot Europejskich; mają one w takim przypadku prawo do przedstawienia Trybunałowi w ciągu dwóch miesięcy od dnia notyfikacji stanowisk w sprawie lub pisemnych uwag.

5. Postępowanie przewidziane w niniejszym artykule jest wolne od opłat i nie zasądza się w nim zwrotu żadnych kosztów ani wydatków.

Artykuł 4

1. O ile niniejszy Protokół nie stanowi inaczej, postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą oraz Protokołu w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości, załączonego do Traktatu, które stosuje się w przypadku skierowania do Trybunału wniosku o wydanie orzeczenia wstępnego, mają zastosowanie również do wszelkich postępowań dotyczących wykładni aktów, o których mowa w artykule 1.

2. Regulamin Trybunału Sprawiedliwości zostanie, w miarę potrzeby, dostosowany i uzupełniony zgodnie z artykułem 188 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą.

Artykuł 5

Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.

Artykuł 6

1. Aby wejść w życie, niniejszy Protokół musi zostać ratyfikowany przez siedem państw, w stosunku do których obowiązuje Konwencja rzymska. Niniejszy Protokół wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez ostatnie państwo, które dokonało takiej czynności. Jeśli jednak Drugi Protokół przyznający Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich niektóre uprawnienia do dokonywania wykładni Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku, przyjęty w Brukseli dnia 19 grudnia 1988

roku, wejdzie w życie w późniejszym czasie, niniejszy Protokół wejdzie w życie w dniu wejścia w życie Drugiego Protokołu.

2. Każda ratyfikacja mająca miejsce po dacie wejścia w życie niniejszego Protokołu rodzi skutki od pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, pod warunkiem że ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie Konwencji Rzymskiej przez dane państwo stało się skuteczne.

Artykuł 7

Sekretarz Generalny Rady Wspólnot Europejskich informuje Państwa Sygnatariuszy o:

- a) złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego;
- b) dacie wejścia w życie niniejszego Protokołu;
- c) każdym wyznaczeniu zakomunikowanym zgodnie z artykułem 3 ustęp 3;
- d) wszelkich zawiadomieniach dokonanych zgodnie z artykułem 8.

Artykuł 8

Umawiające się Państwa prześlą Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich teksty wszystkich swoich przepisów prawnych, które powodują potrzebę zmiany listy sądów zawartej w artykule 2 litera a).

Artykuł 9

Niniejszy Protokół pozostaje w mocy tak długo, jak długo obowiązuje Konwencja rzymska zgodnie z warunkami określonymi w artykule 30 tej Konwencji.

Artykuł 10

Każde Umawiające się Państwo może wnioskować o rewizję niniejszego Protokołu. W takim przypadku Przewodniczący Rady Wspólnot Europejskich zwołuje konferencję zmieniającą.

Artykuł 11

Niniejszy Protokół, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych dziesięciu języków są jednakowo autentyczne, zostanie złożony w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekaże uwierzytelnioną kopię Protokołu rządowi każdego Państwa Sygnatariusza.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

WSPÓLNE OŚWIADCZENIE

Rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Grecji, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francji, Irlandii, Republiki Włoch, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów, Republiki Portugalii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

podpisując Protokół Pierwszy w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku,

dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego stosowania niniejszej Konwencji,

deklarują swoją gotowość do zorganizowania, we współpracy z Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, wymiany informacji na temat wyroków, które korzystają z powagi rzeczy osądzonej i które zostały wydane przy zastosowaniu Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych przez sądy, o których mowa w artykule 2 wyżej wymienionego Protokołu. Wymiana informacji będzie obejmować:

- przekazywanie do Trybunału Sprawiedliwości przez właściwe organy krajowe wyroków wydanych przez sądy, o których mowa w artykule 2 litera a), oraz istotnych wyroków wydanych przez sądy, o których mowa w artykule 2 litera b),
- klasyfikowanie i opracowywanie dokumentacji tych wyroków przez Trybunał Sprawiedliwości, w tym, w miarę potrzeby, przygotowanie streszczeń i tłumaczeń oraz publikację wyroków o szczególnym znaczeniu,
- przekazywanie dokumentacji przez Trybunał Sprawiedliwości właściwym organom krajowym Państw Stron Protokołu oraz Komisji i Radzie Wspólnot Europejskich.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

Wspólne oświadczenie

Rządy Królestwa Belgii, Królestwa Danii, Republiki Federalnej Niemiec, Republiki Greckiej, Królestwa Hiszpanii, Republiki Francuskiej, Irlandii, Republiki Włoskiej, Wielkiego Księstwa Luksemburga, Królestwa Niderlandów, Republiki Portugalskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

podpisując Protokół Pierwszy w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku,

uwzględniając Wspólne Oświadczenie załączone do Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych,

dążąc do zapewnienia jak najbardziej efektywnego stosowania niniejszej Konwencji,

chcąc zapobiec temu, aby różnice w wykładni Konwencji nie miały negatywnego wpływu na jej ujednolicający charakter,

wyrażają opinię, że każde państwo, które stanie się członkiem Wspólnot Europejskich, powinno przystąpić do niniejszego Protokołu.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Wspólnym Oświadczeniem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]

DRUGI PROTOKÓŁ**przyznający Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich pewne uprawnienia do dokonywania wykładni konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku**

WYSOKIE UMAWIAJĄCE SIĘ STRONY TRAKTATU USTANAWIAJĄCEGO EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ,

ZWAŻYWSZY, ŻE Konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwarta do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku, zwana dalej „Konwencją rzymską”, wejdzie w życie po złożeniu siódmego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia,

ZWAŻYWSZY, ŻE jednolite stosowanie norm ustanowionych w Konwencji rzymskiej wymaga stworzenia mechanizmów zapewniających jednolitą wykładnię, a także że w tym celu należy przyznać odpowiednie uprawnienia Trybunałowi Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich, nawet przed wejściem w życie Konwencji rzymskiej w stosunku do wszystkich Państw Członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej,

ZDECYDOWAŁY przyjąć niniejszy Protokół i w tym celu wyznaczyły swoich pełnomocników:

[Pełnomocnicy wyznaczeni przez Państwa Członkowskie]

KTÓRZY, zebrawszy się w Radzie Wspólnot Europejskich, wymieniwszy się posiadаныmi pełnomocnictwami, które zostały uznane za odpowiednie oraz sporządzone w należytej formie,

UZGODNILI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

1. Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich posiada jurysdykcję w odniesieniu do Konwencji Rzymskiej przyznaną mu na mocy Protokołu Pierwszego w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku, zawartego w Brukseli dnia 19 grudnia 1988 roku Protokół w sprawie Statutu Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i Regulamin Trybunału Sprawiedliwości stosuje się.

2. Regulamin Trybunału Sprawiedliwości zostanie, w miarę potrzeby, dostosowany i uzupełniony zgodnie z artykułem 188 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą.

Artykuł 2

Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji przez Państwa Sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacyjne składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Wspólnot Europejskich.

Artykuł 3

Niniejszy Protokół wejdzie w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez ostatnie Państwo Sygnatariusza, które dopełni tej formalności.

Artykuł 4

Niniejszy Protokół, sporządzony w jednym oryginalnym egzemplarzu w językach angielskim, duńskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, niderlandzkim, niemieckim, portugalskim i włoskim, przy czym teksty w każdym z tych dziesięciu języków są jednakowo autentyczne, zostanie złożony w archiwach Sekretariatu Generalnego Rady Wspólnot Europejskich. Sekretarz Generalny przekaże uwierzytelnioną kopię Protokołu rządowi każdego Państwa Sygnatariusza.

Na dowód czego niżej podpisani pełnomocnicy, należycie upoważnieni do tego, złożyli swoje podpisy pod niniejszym Protokołem.

Sporządzono w Brukseli, dnia dziewiętnastego grudnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego ósmego roku.

[Podpisy pełnomocników]